

Штукатур Марія ДРАГАНЧУК:

“Хто їх порахує – оті гектари фасадів, стін і стель?..”

У липні 1971 року Марії Драганчук минуло сімнадцять, коли з дівчатами -одногрупницями вона прийшла працювати в будівельне управління № 1 на запрошення тодішнього керівника Філіпа Ханіна. Підприємство гостро потребувало кадрів – на залізниці планувалась розбудова одноповерхової на той час Левандівки. Розмовляючи з майбутніми випускницями Львівського будівельного училища, керівник будівельного управління обіцяв їм роботу, добру платню, гуртожиток, а на перспективу – власне житло. Марія Драганчук каже, що, власне, так усе й сталося, як обіцяв Філіп Ханін. Багато з її колег поселилися на Левандівці у багатоповерхівках, які зводили своїми руками. Отримала і вона чотирикімнатну квартиру на вулиці Сяйво. Тут підросли трійко її дітей: два сини і донечка. Нині вони вже мають власні сім'ї та подарували дідусеві і бабусі п'ятеро внуків.

Фах штукатур Марія Драганчук обрала ще в дитинстві, коли побачила, як у її рідному селі Великий Полохів Золочівського району Львівської області майстри будували нову хату, на яку зібралися з коштами батьки. “У сім'ї в нас були лише дівчата – п'ятеро сестер. Оскільки не було у батьків синів, то до роботи на будові залучали нас, дівчат, – згадує Марія. – Ми допомагали гасити вапно, готувати цементний розчин. А коли почали штукатурити хату, мені дуже сподобалася ця робота. І після закінчення восьмирічки я поступила в будівельне училище в групу штукатурів, отримала спеціальність маляр-штукатур-плиточник, але найбільше ми спеціалізувалися на роботі маляра та штукатуря. У нас був хороший майстер Володимир Кохановський”.

Розповідаючи про перші місяці роботи на будові, Марія згадує, як очам було страшно, а руки робили... Дівчата-штукатури вперше зайшли в одну з квартир кооперативного будинку на вулиці Широкої і замість звичних стін побачили цегляну кладку і цементні шви. Але дуже скоро прийшло вміння, і цей первинний

вигляд стін уже їх не лякав. “Освоюватися на будові нам допомагали наставники, серед них і Оксана Трофименко, якої вже немає серед живих, – веде свою розповідь Марія Драганчук. – Праця штукатуря – тяжка, але дотепер серед штукатурів є жінки. Я люблю свою професію. На сьогодні жінок-штукатурів залишилося в будівельному управлінні № 1 лише одинадцять”.

Запнуті хустинами по самі очі, зверху каска, дехто навіть захисні окуляри одягав, дівчата-штукатури мали на руках зшерхлу від розчину і бетону шкіру, стерті до болючих тріщин пучки пальців, обвітрені обличчя. Найбільше дошкуляють перетяги, бо працювати доводиться в спорудах, які не завжди мають вікна, і на ристуваннях вітер пронизує до кісток. У молоді роки любила вишивати. А зараз пальці вже не скла-

даються до такої тонкої роботи.

– Усе життя довелося тяжко працювати, – каже Марія Драганчук. – І коли мої діти вирішували, ким бути, я не радила їм обирати будівельні професії.

Ми спілкуємось із пані Марією у дворі Клінічної лікарні Львівської залізниці, де триває ремонт операційного блоку хірургічного відділення. Марія Драганчук тримає під пахвою рукавиці та кепку з козирком. Ще хвилин десять тому її руки вправно робили звичну справу: зачерпували ковшем розчин і закидували ним стіну, а потім розстеляли його площиною стіни рівно, як аркуш паперу. Від вузлуватої опуклості на держаку кельми на згині пальця затвердла мозольна горошина. Далася взнаки на руках і робота з ковшем та терткою.

Але, разом з тим, пані Марія каже, що якщо випадає кілька днів вихідних чи перебуває у відпустці, то за нетривалий час руки вже сумують за роботою, і вона з відрадом береться штукатурити стіни та стелі. Найважче штукатурити стелю. Але є ще складніші роботи, коли треба оздоблювати фасади крихтою – тоді доводиться працювати високо на ристуванні чи в люльці, яку кран піднімає до висоти дев'ятого поверху.

– Денна норма роботи штукатуря – 10 квадратних метрів поверхні, – уточнює Марія Драганчук, коли цікавлюсь, скільки роботи вона виконала за час праці в будівельному управлінні № 1. – Я навіть приблизно не хочу рахувати, бо за 37 років набереться великий шмат, – сміється Марія Драганчук. – За своє життя перекинула десятки тонн розчину, навіть не віриться. Хто їх порахує тепер – оті гектари фасадів, стін і стель? Ми були молоді, були дружні бригади, змагалися між собою і ставили рекорди, усе йшло якось легко і дуже весело. Навіть не знаю, як розлучуся з дівчатами, – із сумом каже Марія Драганчук, бо наступного року їй виповниться 55. – Хочу чи не хочу, але мушу йти: треба перебиратись у село на Івано-Франківщину, де живе старенька чоловікова мама та мій чоловік, який за станом здоров'я перебуває на інвалідності.

За 39 років проживання у Львові Марія

Драганчук так і не стала міською мешканкою. Кожні вихідні, неодмінно – на село. Діти також вчилися у сільській школі, були під опікою дідуся та бабусі.

Коли приходять День будівельника, її постійно вітають зі святом діти, колеги по роботі, друзі та знайомі. Вона вдячна за це, бо відчуває себе справжньою будівельницею. За добру працю не раз отримувала похвальні грамоти і цінні подарунки. Свої трудові автографи досвідчений штукатур Марія Драганчук залишила не тільки на багатоповерхівках Левандівки, але й на багатьох вокзалах та станціях залізниці. Недавні адреси роботи – інфарктне відділення клінічної лікарні Львівської залізниці, вокзал Підзамче, капличка для Підзамчівської дистанції колії. До речі, у фойє Палацу залізничників є стенд, де об'єктив фотоапарата зафіксував Марію Драганчук під час робіт на оновленні станції Красне. І про це вона згадує з гордістю.

Ми прощаємось з Марією Драганчук біля входу в операційний блок, де поки що господарюють будівельники. Звідтіля чується пісня: “Червона калино, чого в лузі гнешся...”

– Це наші дівчата співають, – посміхається Марія Драганчук. – Робота у нас нелегка, але ми самі створюємо собі гарний настрій: і жартуємо, і співаємо. Так легше працюється.

Нині в операційному блоці, крім Марії Драганчук, штукатурять стіни та стелі її колеги Орися Хороз, Леся Панасюк, Марія Дмитроца та Ярослав Савка. Жінки вважають, що колектив підібраний вдало, тому працюється дружно. А ще Марія Драганчук із власного досвіду знає, що коли на якомусь об'єкті є відставання від графіку робіт, переважно туди скеровують жіночу бригаду, яка виконає роботу акуратно та швидко. Шкода тільки, що багато жінок-штукатурів розрахувалися з роботи, багато пішло на пенсію. “Прикро, що все менше бажаних працювати в державних будівельних організаціях”, – із сумом завершує нашу розмову будівельниця із 37-річним стажем Марія Драганчук.

Орися ТЕСЛЮК
Фото автора

“Душа його тут, серед нас...”

Професор Мирослав Грецишин “повернувся” до Львова у бронзовому барельєфі

Минулого понеділка у Центрі здоров'я жінки та захворювань молочної залози, що входить у структуру Клінічної лікарні Львівської залізниці, відбулася церемонія відкриття меморіального барельєфа пам'яті професора Мирослава Грецишина роботи відомого тернопільського художника-скульптора, члена Національної Спілки художників України Василя Купецького.

Серед присутніх була й дружина покійного професора пані Ліда, його діти та внуки, що спеціально приїхали з Америки. Головний лікар медичного закладу Ольга Палій розповіла про нелегку долю відомого вченого, українця, який 17-річним юнаком емігрував до Німеччини, де закінчив медичні студії в університеті, а фахове удосконалення проходив у США та Швеції. В американському місті Бафало Мирослав Грецишин був знаним фахівцем з хіміотерапії, а згодом очолив там кафедру акушерства та гінекології медичного університету. Професор також консультував пацієнтів центру репродуктивної ендокринології, був багаторічним дійсним членом американської колеги акушерів-гінекологів Бафало, активним членом українського лікарського товариства Північної Америки та Всесвітньої Асоціації українських лікарських товариств, членом понад 20 професійних асоціацій і товариств, у тому числі “Рідна школа” та Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка. Професор Мирослав Грецишин заснував і був першим президентом Групи гінекологів-онкологів. Після проголошення незалежності України він разом із членами Українського лікарського товариства США

активно включився до праці, метою якої була допомога професорам, викладачам і акушерсько-гінекологічним клінікам Львівського медичного університету щодо осучаснення методів викладання в Україні відповідно до Американської міжнародної програми медичного співробітництва охорони здоров'я.

Професор Мирослав Грецишин був ініціатором укладення міждержавного договору між акушерсько-гінекологічними клініками університету в Бафало та Львівським медичним центром, Львівським перинатальним центром і Клінічною лікарнею Львівської залізниці. У рамках проекту здійснювався обмін медичною інформацією, а також понад 80 лікарів різних спеціальностей та медичних сестер КЛЛЗ пройшли стажування в клініках міста Бафало. За сприяння професора Грецишина в Клінічній лікарні Львівської залізниці також функціонує відділ лапароскопічної хірургії.

Завдяки Мирославу Грецишину, в Україні було відкрито три Центри здоров'я жінки та захворювань молочної залози. А перший створений саме в Клінічній лікарні Львівської залізниці за великої підтримки тодішнього начальника залізниці Георгія Кірпи.

Відкриваючи барельєф професора Мирослава Грецишина, заступник начальника залізниці з кадрів та соціальних питань Володимир Чернега зазначив, що невтомна праця науковця, медика, патріота була виявом його любові до рідної України. На завершення Володимир Чернега побажав працівникам Центру і пацієнтам міцного здоров'я.

Заступник начальника Головного управління медичних закладів Укрзалізниці Северин Діба згадав, як створювався Центр, адже десять років тому він очолював Клінічну лікарню Львівської залізниці. “Це була ідея професора

Мирослава Грецишина, і нам вдалося її втілити в життя. Невдовзі аналогічні центри були відкриті в Одесі та Києві, а згодом за підтримки тодішнього Міністра транспорту та зв'язку Георгія Кірпи ми зробили такі Центри здоров'я жінки та лікування молочної залози на всіх залізницях України”.

Про співпрацю з професором Мирославом Грецишином згадали у своїх виступах тодішній головний лікар Львівського перинатального центру Володимир Дорошенко, завідувач Центру здоров'я жінки та лікування молочної залози Людмила Гуцал. Оприлюднивши статистичні дані за 10 років роботи Центру, які свідчать про хороші здобутки, Людмила Семенівна наголосила: “Ми вважаємо, що Центр не є місцем, у яке потрібно прийти, щоб лікуватися, а закладом, куди потрібно звернутися жінці будь-якого віку, щоб не захворіти”.

Схвильовано прозвучав виступ завіду-

вача відділенням лапароскопічної хірургії Василя Прикупенка. Василь Іванович із сумом розповів про останній приїзд в Україну Мирослава Грецишина, коли, незважаючи на зусилля лікарів, перестало битися його щире і добре серце. “Він знав про свою хворобу, але сів у літак, щоб ще раз побувати на рідній землі...”

Дружина професора пані Ліда зі сльозами на очах дякувала присутнім за добрі слова та пам'ять про Мирослава Грецишина. Вона зізналася, що до глибини душі зворушена нинішньою подією, подякувала всім, хто долучився до цієї справи та взяв участь у церемонії відкриття і вшанування пам'яті професора Мирослава Грецишина, і зазначила: “Я вірю, що зараз душа його тут, серед нас”.

Орися ТЕСЛЮК
Фото Юрія ЮХНИЦЬКОГО

